

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТИЛІСТИКА

Кропивницький – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до дисципліни
3. Мета і завдання дисципліни
4. Формат дисципліни
5. Результати навчання
6. Обсяг дисципліни
7. Ознаки дисципліни
8. Пререквізити
9. Технічне та програмне забезпечення/ обладнання
10. Політика курсу
11. Навчально-методична карта дисципліни
12. Система оцінювання та вимоги
13. Рекомендовані джерела інформації

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Стилістика
Викладач	БондаренкоГаннаСеменівна, старший викладач кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Профайл викладача	
Контактний телефон	+380-665820032
Е-пошта	anankan.777@gmail.com
Консультації	<i>очні</i> – відповідно до затвердженого графіка консультацій; <i>онлайн</i> – е-листування, у месенджері (Facebook-Messenger), вебінари на платформі Zoom (за запитом здобувача вищої освіти)
Система дистанційного навчання	moodle.kntu.kr.uaDistancelearningCNTU

2. Анотація до дисципліни

Навчальний предмет «Стилістика» належить до дисциплін вибіркового циклу підготовки фахівців і передбачає розгляд та вивчення рівня розвитку національної літературної мови, історичних етапів формування стилістичних засобів, основних ознак сучасного стану мови, функціональних стилів мови, стильову жанрово-стилістичну диференціацію мовних одиниць, різноманітність виражальних засобів мови.

Стилістика як вершина науки про мову акумулює в собі елементи загальнонаціональної культури, відповідно, предмет її вивчення – це культура мовлення, етика й естетика.

3. Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни: увиразнення системно-структурного вивчення мови шляхом розгляду її функціонального аспекту: стилістичної системи української мови в її досконалій, поліфункціональній формі; забезпечення засвоєння основних понять теоретичної та практичної стилістики; формування теоретичних та практичних знань про структурно-функціональні особливості стилів мови; оволодіння стилістичними нормами літературної мови; вироблення відчуття естетики мови, вміння оцінювати мовні засоби та використовувати їх залежно від мети, обставин спілкування та комунікативних завдань.

Завдання вивчення навчальної дисципліни – набуття студентами таких знань та навичок:

- оволодіння стилістичною системою української мови (стилістика ресурсів та функціональна стилістика);
- формування уявлення про етапи формування й розвитку стилів української мови та функціональних стилів сучасної української мови;
- вироблення умінь і навичок визначення стилістичних ознак мовних одиниць у текстах різних стилів та оцінювання стилістичних

можливостей елементів мовної системи;

- ознайомлення зі стилістичними прийомами та способами використання мовних засобів відповідно до умов та цільової настанови спілкування;
- оволодіння навичками текстотворення в усіх функціональних стилях, підстилях і жанрах.

4. Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій у поєднанні із практичними роботами, виконанням самостійно підготовлених завдань.

Формат очний (offline/Facetoface).

Для заочної форми навчання:

Формат очний (offline/Facetoface), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5. Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

знати:

- визначення основних понять і категорій стилістики;
- критерії класифікації функціональних стилів мовлення;
- етапи формування й розвитку стилів української мови та функціональних стилів сучасної української мови;
- систему стилістичних ознак мовних одиниць усіх рівнів, як реальних, так і потенційних стилістичних ресурсів мови;
- закономірності функціонування української мови у різних сферах суспільного життя, ситуаціях спілкування;

вміти:

- володіти стилістичною системою української мови (стилістикою ресурсів та функціональною стилістикою);
- вирізняти особливості стилістично-функціонального змісту текстів;
- використовувати стилістичні засоби з метою експресивного вираження інтелектуального, емоційно-вольового та естетичного змісту мовлення відповідно до умов та цільової настанови спілкування;
- визначати закономірності функціонування української мови у різних сферах професійного спілкування;
- володіти навичками текстотворення в усіх функціональних стилях, підстилях, жанрах;
- спілкуватися з дотриманням культури мовлення з професійних питань, у тому числі забезпечувати усну, письмову та електронну

комунікацію українською мовою;

- використовувати можливості виражальних засобів мови у контексті розв'язання проблем різних рівнів (від особистісних, професійних до суспільно-соціальних);
- усвідомлювати необхідність піднесення рівня культури спілкування, формування чуття мови та естетичного смаку.

набутисоціальнихнавичок(soft-skills):

- володіти комунікативними вміннями висловлювати повноцінно власнебачення;здійснювати професійну комунікацію;
- сформуватипотребувисокогорівнякультури спілкування,естетичногосмакутачуття слова.

6. Обсягдисципліни

Вид роботи	Кількість годин
Лекції	14
Практичні заняття	28
Самостійна робота	78
<i>Разом</i>	<i>120</i>

7. Ознакидисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Кількість кредитів/годин	Вид підсумкового контролю	Нормативна / вибіркова
2021/2022	I	2	4 / 120	Залік	Вибіркова

8. Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Стилістика» значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріал таких дисциплін як«Історія та культура України», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Іноземна мова» тощо.

9. Технічнетапрограмнезабезпечення/обладнання

Уперіодсесіїбажаноматимобільнийпристрій(телефон)дляоперативноїкомунікаціїз адміністрацієюта викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом углобальнумережу)таоргтехнікудлякомунікаціїз адміністрацією, викладачамитапідготовки(друку)рефератіві самостійнихробіт.

10. Політика курсу

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідання занять – важлива складова навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнення на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: «Положення про організацію освітнього процесу в ЦНТУ» (http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf); «Положення про організацію вивчення вибіркового навчального плану та формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти» (<http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/vibir.pdf>); «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти ЦНТУ» (<http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=50>); «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦНТУ». Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/polozh_system_yakosti.pdf.

11. Навчально-методична карта дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Вступ. Стилїстика як лїнгвістична наука і навчальна дисциплїна: предмет курсу, завдання, проблематика, методи стилїстичних досліджень. Зв'язок стилїстики з іншими сферами діяльності	1		4
Тема 2. Структура лїнгвостилїстики як науки: стилїстка ресурсів та функціональна стилїстика. Зв'язок стилїстики з іншими дисциплїнами	1	2	4
Тема 3. Історія та джерела стилїстики	1	2	4

Тема 4. Основні поняття стилістики. Поняття стилю та варіанти його визначення у лінгвостилістиці. Категорія функціонального стилю та критерії класифікації функціональних стилів	1	2	4
Тема 5. Основні поняття стилістики. Експресивні стилі. Індивідуальний функціональний стиль. Стель викладу. Поняття лінгвістичної норми у лінгвостилістиці	1	2	4
Тема 6. Інформація як стилістичне поняття. Текст як категорія лінгвостилістики. Поняття мовного контексту (лінгвоконтексту). Типи ситуативних контекстів	1	2	4
Тема 7. Поняття про стилістичне значення. Стилiстичне значення, конотація та їх типи: аксіологічне стилістичне значення; емотивне стилістичне значення; образно-експресивне стилістичне значення; функціональне стилістичне значення. Стилiстичне забарвлення мовних одиниць. Стилiстична парадигма. Поняття жанру	1	2	4
Змістовий модуль 2			
Тема 1. Стилiстика ресурсів української мови. Основні питання лексичної стилістики	1	2	4
Тема 2. Проблеми граматичної стилістики	1		5
Тема 3. Тропи і стилістичні фігури. Стилiстичні прийоми та їх найпоширеніші типи. Поняття стилізації	1	2	4
Тема 4. Історія становлення функціональних стилів	1		4
Тема 5. Офіційно-діловий стиль сучасної української мови		2	4
Тема 6. Науковий стиль української мови	1	2	4
Тема 7. Публіцистичний стиль		2	4
Тема 8. Художній стиль	1	2	4
Тема 9. Розмовний стиль		2	4
Тема 10. Епістолярний стиль			5
Тема 11. Конфесійний стиль			4
Тема 12. Культура мови. Культура мовлення. Особливості формування мовної культури	1	2	4

12. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: залік.

Контроль знань та умінь здобувачів (поточний та підсумковий) здійснюється за кредитною трансферно-накопичувальною системою організації освітнього процесу в ЦНТУ. Рейтинг студента із засвоєння навчальної дисципліни визначається за стобальною та дворівневою («зараховано, «не зараховано») шкалами оцінювання результатів навчання. Він складається з рейтингу поточної навчальної роботи впродовж

семестру, для оцінювання якої призначається 100 балів.

За навчальним планом передбачається при вивченні навчальної дисципліни виконання певних видів робіт на лекційних, практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань, інших видів навчальної діяльності, тому оцінка здобувачам вищої освіти вище 60 балів може виставлятися без виконання ними підсумкової залікової роботи.

Семестровий залік проводиться на останньому занятті, до початку екзаменаційної сесії.

Розподіл балів, які тримують студенти при вивченні дисципліни «Стилістика»

Поточний контроль та самостійна робота																Підсумковий контроль	
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								Всього	Залік
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ЗК 1	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	ЗК 2		
5	5	5	5	5	5	5	15	5	5	5	5	5	5	5	15	100	100

Примітка: T1, T2, ..., T14 – тижні, ЗК1, ЗК2 – поточний змістовий контроль

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті.

Рівень знань оцінюється:

«Відмінно» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти досконало засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання у процесі аналізу практичного матеріалу, висловлює власні міркування стосовно тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

«Добре» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, викладає його аргументовано, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, має практичні навички, висловлює власні міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або у процесі аналізу практичного матеріалу.

«Задовільно» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти, в основному, володіє теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю.

«Незадовільно» / «Не зараховано» – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі; відсутні наукове мислення, практичні навички не

сформовані. Студенти, які не з'явилися на іспит без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Переведення підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, вираженої у балах, в екзаменаційну (залікову) за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється за відповідною шкалою.

Шкала оцінювання

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка		
		За національною системою (іспит, диференційований залік: курсова робота, практика)	За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	Зараховано	90–100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середньогорівня з кількома помилками	4 (добре)	Зараховано	82–89
C	ДОБРЕ – в цілому правильна робота з певною кількістю грубих помилок			74–81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але з значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	Зараховано	64–73
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії			60–63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	Незараховано	35–59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота			1–34

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені [Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ](#) (С. 28-31).

13. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К., 1991.
2. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. – Львів, 2003. – 432 с.
3. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови. – К., 1998.
4. Ботвина Н. В. Взаємодія усних і писемних стилів мови. – К., 1982.
5. Ботвина Н. В. Взаємодія художнього і публіцистичного стилів української мови. – К., 1990.
6. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови. – Тернопіль, 2004. – 256 с.
7. Волкотруб Г. Практична стилістика сучасної української мови: Використання морфологічних засобів. – К., 1998.
8. Деравчук С. Функціонально-семантичний статус епітетів у конфесійному стилі // Дивослово. – 2003. – №1. – С. 17-19.
9. Дорошенко С. І. Граматична стилістика української мови. – К., 1985.
10. Дудик П. С. Жанри і стилі в історії української літературної мови. – К., 1989.
11. Дудик П. С. Стилiстика української мови. – К., 2005. – 368 с.
12. Єрмоленко С. Я. Лiнгвостилiстика: основнi поняття, напрями й методи дослідження // Мовознавство. – 2005. – №3-4. – С.112-125.

13. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності: Стилістика та культура мови. – К., 1999.
14. Єрмоленко С. Я. Стилістика сучасної української літературної мови в контексті слов'янських стилістик // Мовознавство. – 1998. – №2-3. – С.25-36.
15. Іванченко Р. Г. Адекватність розуміння і ясність тексту. – К., 1991.
16. Коваль А. П. Ділове спілкування. – К., 1992.
17. Коваль А. П. Культура ділового мовлення: Писемне та усне ділове спілкування. – К., 1982.
18. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української мови: Структура наукового тексту. – К., 1970.
19. Коваль А.П. Практична стилістика сучасної української мови – К., 1987. – 349 с.
20. Кононенко В. І. Символи української мови. – Івано-Франківськ, 1996.
21. Кравець Л.В. Стилістика української мови: Практикум. – К., 2004.
22. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. – Тернопіль, 2005.
23. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. – Вінниця, 2004.
24. Левицький В. В. Звуковий символізм: основні поняття, ідеї, результати // Мовознавство. – 1993. – №1. – С 16-25.
25. Мацько Л. І. З історичних джерел стилістики // Стилістика української мови: Зб.наук.праць. – К., 1990
26. Мацько Л.І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилістика української мови. – К., 2003. – 462 с.
27. Мацько Л. Українська мова в кінці ХХ ст. (зміни в лексиці) // Дивослово. – 2000. – №4. С.15-20.
28. Павлова І. Лексика конфесійного стилю // Дивослово. – 2001. - №1. – С.18-23.
29. Пентиліук М. І. Культура мови і стилістика. – К., 1994.
30. Пещак М. М. Комунікативний синтаксис. – К., 2000.
31. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. – К., 1976.
32. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради: Навчальний посібник. – К., 2002. – 240 с.
33. Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови. – Тернопіль, 2000.
34. Русанівський В. Дієслово – рух, дія, обра. – К., 1979.
35. Сімонок В. П. Семантико-функціональний аналіз іншомовної лексики в сучасній українській мовній картині світу. – Харків, 2000.
36. Словник-довідник з культури української мови Д.Гринчишин., А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – Львів, 1996. – 368 с.
37. Тараненко О. О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови (з кінця 1980-их років) // Мовознавство. – 2002. – № 4-5. – С. 33-39.
38. Чабаненко В.А. Основи мовної експресії. – К, 1984.
39. Шевельов Ю. Українська мова в першій половині двадцятого століття: Стан і статус. – К., 1987.
40. Шевченко Л. І. Біблія і становлення української літературної мови // Мовознавство. – 2004. – №5-6. – С.56-61.
41. Шевченко Л. І. Інтелектуальна еволюція української мови: Теорія аналізу. – К., 2001.
42. Шиприкевич В. В. Питання фоностилістики. – К., 1972.

Допоміжні:

1. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. – М., 1979.
2. Бацевич Ф. Основи комунікативної девіатології. – Львів, 2000.
3. Вебжицкая А. Язык. Культура. Познание. – М., 1997.
4. Вовк В. Н. Язык метафор в художественной речи. – К. 1986.
5. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М., 1981.
6. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика): Фігури і тропи. – Мюнхен; Київ, 1995.
7. Коломієць М. П. Питання фразеологічної синоніміки. – Д., 1987.
8. Куньч З. Й. Становлення і розвиток риторики в Україні. – Львів, 1996.
9. Мацько Л. І. Інформативність і образність як основи ознаки тексту // Проблеми й методика лінгвістичного аналізу тексту. – Х, 1994.
10. Русанівський В. М. Історія української літературної мови. – К., 2001.
11. Русанівський В. М. Мова в нашому житті. – К., 1989.
12. Словник синонім української мови: У 2 т. – К. 1999-2000. – Т. 1-2.
13. Струганець Л. В. Динаміка лексичної норми української мови ХХ століття. – Тернопіль, 2002.
14. Фразеологічний словник української мови: У 2 кн. К., 1999. – Кн. 1-2.